

Stichting
Pensioenfonds voor de Woningcorporaties

Klimaatactieplan

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1. Aanleiding en behaalde resultaten	4
2. Behaalde resultaten	5
3. Plannen en doelstellingen per beleggingscategorie	6
Aandelen en bedrijfsobligaties	7
Real estate	8
Hypotheken	8
Staatsobligaties & Emerging market debt	9
Private Equity	10
Hedgefonds	10
4. Verantwoording	11

Inleiding

Dit jaar publiceren we voor het eerst ons klimaatactieplan. Hierin staat hoe we via onze beleggingen in lijn brengen met het klimaatakkoord van Parijs en wat onze nieuwe klimaat gerelateerde doelstellingen zijn. Het tegengaan van klimaatverandering is een belangrijk onderdeel van ons **Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid**.

We vinden het belangrijk om in te zetten op de kansen die de energietransitie biedt. Deze transitie moet rechtvaardig zijn voor iedereen. Met onze beleggingen willen we een bijdrage leveren aan de versnelling van de energietransitie. Daarnaast sluit ons klimaatactieplan aan bij de afspraken uit het commitment van de financiële sector aan het Nederlandse klimaatakkoord.

In dit klimaatactieplan delen we onze motivatie voor het opstellen hiervan en de resultaten die we de afgelopen beleidsperiode hebben geboekt. Tot slot lichten we in detail toe wat de plannen en doelstellingen per beleggingscategorie zijn.

1. Aanleiding en behaalde resultaten

Als pensioenfondsen zetten we ons dagelijks in voor een goed pensioen voor iedere werknemer van een woningcorporatie, nu en in de toekomst. We vinden het belangrijk om dit op een verantwoorde manier te doen. Daarom verwachten we van onze beleggingen (bijvoorbeeld in bedrijven of fondsen) dat ze verantwoord omgaan met mens en milieu en zorgvuldig worden bestuurd. Zo kunnen we bijdragen aan een duurzame toekomst, zoals bijvoorbeeld een klimaat neutrale economie.

Klimaatverandering is namelijk één van de grootste uitdagingen van onze tijd. De gevolgen zijn nu al zichtbaar en nemen in de toekomst alleen maar toe. Klimaatverandering heeft bijvoorbeeld invloed op de leefbaarheid van buurten, comfort in woningen en gebouwen en op de arbeidsproductiviteit. Ook kan het tot grote economische schade leiden.

Klimaatverandering zet de leefbaarheid van de wereld onder druk. Het **IPCC**¹ stelt dat het nog mogelijk is om de opwarming van het klimaat te beperken tot 1.5 graad. Wel moet dan dit decennium, een verregaande en wereldwijde energietransitie moeten plaatsvinden. Er is onmiddellijk actie nodig, want de wereld heeft momenteel een **50% kans** om al binnen vijf jaar de 1.5 graad opwarming te overschrijden. De eerste prioriteiten liggen hiervoor bij de afbouw van kolen, het verhogen van de hoeveelheid hernieuwbare energie en het versneld elektrisch maken van transport. Ook moeten de industrie en vastgoedsector energie besparen en overschakelen naar elektriciteit en alternatieve brandstoffen. Sectoren die dit decennium cruciaal zijn in de transitie zijn: elektriciteitsproductie, energie, transport, vastgoed en zware industrie.

Als deelnemer aan het Nederlandse Klimaatakkoord heeft SPW aangegeven in 2022 klimaat-actieplannen te publiceren. Deze actieplannen bevatten doelen voor 2030 om klimaatverandering te helpen beperken tot 1.5 graad. De Nederlandse financiële sector heeft een leidraad² opgesteld met daarin richtlijnen waaraan de actieplannen concreet moeten voldoen. In de leidraad worden beleggers gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen voor de CO₂-voetafdruk van minimaal de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en voor vastgoed. Ook worden beleggers gevraagd om waar mogelijk te rapporteren over de CO₂-voetafdruk van andere beleggingscategorieën. Voor hypotheek vraagt de leidraad om ook te rapporteren over de klimaat impact. Dit actieplan is opgesteld in lijn met deze leidraad.

¹ Intergovernmental Panel on Climate Change

² De leidraad werd gepubliceerd op 21-10-2022.

2. Behaalde resultaten

We behaalden al een aantal doelstellingen op het gebied van klimaat. De belangrijkste waar we in 2021 in ons **Jaarverslag Verantwoord Beleggen** over rapporteerden waren:

- De 48% reductie van de CO₂-uitstoot in onze aandelenportefeuille sinds 2015 (voor meer informatie zie pagina 14 van het jaarverslag).
- De emissiemeting voor 86% van de portefeuille de CO₂-voetafdruk; aandelen, bedrijfsobligaties, vastgoed, private equity en staatsobligaties (voor meer informatie zie pagina 24 van het jaarverslag).
- De verkoop van onze beleggingen in bedrijven die meer dan 30% van hun omzet uit kolenmijnen³ en/of meer dan 20% van hun omzet uit teerzandwinning halen.
- De nieuwe criteria die wij in 2021 invoerde voor de uitstoot van de grootste olie- en gasbedrijven en elektriciteitsproducenten. Zij moeten in elk geval een doelstelling hebben voor vermindering van hun CO₂-voetafdruk in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Beleggingen in bedrijven die hieraan niet voldoen, hebben we in 2021 verkocht.
- De meer dan EUR 480 miljoen (2,7% van totaal belegd vermogen) van onze beleggingen die bijdragen aan het Duurzaam Ontwikkelingsdoel 'Betaalbare en duurzame energie' (SDG 7).
- Het rapporteren over klimaatrisico's volgens het raamwerk van de **Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)**.

Vind **hier** meer informatie over onze klimaat gerelateerde beleggingskeuzes en resultaten.

Naast onze huidige inspanningen en behaalde resultaten scherpen we onze ambitie verder aan per beleggingscategorie. In de volgende hoofdstukken gaan we daar in detail op in.

³ Het gaat hier om de winning van steenkool voor elektriciteitsproductie (thermal coal). Steenkool voor productie van staal (metallurgical coal) wordt hierin niet meegenomen.

3. Plannen en doelstellingen per beleggingscategorie

Het pensioengeld beleggen we verspreid over verschillende beleggingscategorieën met elk hun eigen karakteristieken wat betreft verantwoord beleggen. Zo beschikken wij bij beursgenoteerde aandelen bijvoorbeeld over andere instrumenten om invloed mee uit te oefenen dan bij onze beleggingen in vastgoed. Vanwege deze verschillen gelden er per beleggingscategorie, op het gebied van klimaat, verschillende mogelijkheden, kansen en uitdagingen.

Zie hieronder een samenvatting van de klimaatactieplannen per beleggingscategorie en hoeveel procentueel onderdeel uitmaakt van de portefeuille⁴ :

	Aandelen (33%)	Bedrijfsobligaties (17%)	Real estate (10%)	Hypotheke (5%)	Staatsobligaties (14%) & Emerging market debt (5%)	Private Equity (6%)	Hedge funds (5%)
Rapporteren klimaat voetafdruk	✓	✓	✓	zie afbeelding 2	✓	Gebaseerd op een schatting	Data niet beschikbaar
Klimaat doel 2030	Absolute 50% reductie van CO ₂ -voetafdruk in 2030 t.o.v. 2019 Absolute 30% reductie van de CO ₂ -voetafdruk in 2025 t.o.v. 2019		In 2030 is 75% van de portefeuille in lijn met de CRREM-reductiepaden	Eind 2022 rapporteren op basis van energielabels. In 2023 nader onderzoek naar klimaatdoel	Nader onderzoek nodig	Doel wordt gepubliceerd in 2023	N.t.b.
Engagement	Engagement op Net-Zero CO ₂ -emissies in 2050 een versnelling van de energietransitie		Energieverbruik verlagen (CRREM)	N.t.b.	Engagement met beleidsmakers (IIGCC)	Engagement met private-equity-managers	N.t.b.
Stemmen	Klimaatstembelief effectief per 2021	n.v.t.	Invloed aanwenden als aandeelhouder	n.v.t.	n.v.t.	N.t.b.	N.t.b.

Afbeelding 1: Samenvatting klimaatactieplannen per beleggingscategorie.

⁴ Het betreft de strategische gewichten, deze kunnen afwijken van de actuele gewichten. Een resterend deel van het belegde vermogen bevindt zich in de categorie "asset allocation en overlay". Het vermogen dat zich in deze categorie bevindt, wordt gebruikt voor het balanceren van de portefeuille. Door het sterk fluctuerende karakter van deze categorie is het niet mogelijk om voor het vermogen de CO₂-voetafdruk te berekenen of een reductiedoelstelling te bepalen.

Hieronder geven we een verdere beschrijving van de verschillende doelstellingen per beleggingscategorie.

Aandelen en bedrijfsobligaties

Doelstelling: Een absolute reductie van 50% van de CO₂-voetafdruk in 2030 (t.o.v. 2019) en een absolute reductie van 30% van de CO₂-voetafdruk in 2025 (t.o.v. 2019)

CO₂-voetafdruk reductiedoelstelling: We willen dat de voetafdruk van onze beleggingen in 2030 gehalveerd⁵ is ten opzichte van de voetafdruk in 2019. We hebben gekozen voor een absoluut reductiedoel⁶ ten opzichte van een relatief reductiedoel⁷ aangezien de wereldwijde CO₂-voetafdruk ook in absolute zin gehalveerd zal moeten worden om het doel van 1.5 graad te halen. Het Klimaatakkoord van Parijs en het Klimaatcommitment zijn beide eind 2019 tot stand gekomen. We hanteren daarom de voetafdruk eind 2019 als basisjaar. Voor meer informatie over onze methodiek voor het meten van de afname van de CO₂-voetafdruk, zie pagina 24 van ons [Verslag Verantwoord Beleggen](#).

ESG Integratie: Om de reductie te bereiken zullen we emissie plafonds voor onze portefeuilles opstellen. Daarnaast zullen we de klimaatcriteria in ons insluitingsbeleid aanscherpen. Momenteel beoordelen wij bedrijven in onze aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuille al op criteria op het gebied van milieu, mensenrechten en goed ondernemingsbestuur. Via ons insluitingsbeleid beleggen wij alleen in bedrijven die aan onze criteria voldoen (deze bedrijven noemen we *koplopers*) of bedrijven waarvan wij verwachten dat ze snel genoeg kunnen verduurzamen (deze bedrijven noemen we *beloften*). Met deze beloften spreken wij regelmatig over verbeteringen die bijdragen aan lagere emissies en/of de overstap op duurzame alternatieven. Dit noemen we *engagement*. De klimaatcriteria binnen dit insluitingsbeleid zullen wij aanscherpen om bij te dragen aan emissie reducties in de reële economie.

Engagement: We zijn verder actief in gesprek met de bedrijven waarin wij beleggen. Daarvoor hanteren wij criteria die zijn opgesteld door de Climate Action 100+ (CA100+) benchmark en we hebben deze aangevuld met verwachtingen uit het Net Zero rapport van het International Energy Agency (IEA).

Hierbij verwachten wij van bedrijven dat ze ambitieuze reductiedoelstellingen opstellen welke aantoonbaar in lijn zijn met de 1.5 graden doelstelling voor zowel scope 1,2 & 3 emissies. Ook verwachten dat zij een strategie publiceren voor de hiervoor benodigde energietransitie. Tot slot verwachten wij van bedrijven dat zij de emissiedoelstelling verankeren in hun remuneratie (beloningen) en investeringsplannen.

Daarnaast was onze asset manager APG, medeoprichter van de Dutch Climate Coalition (DCC). Wij zien het DCC-lidmaatschap als een aanvulling op CA100+ en een kans om gezamenlijk bedrijven te betrekken die we binnen het bereik van CA100+ nog niet voldoende kunnen bereiken.

⁵ Conform IPCC rapport "Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change" van april 2022 is in 2030 een reductie van de CO₂-emissies nodig van 48% ten opzichte van 2030.

⁶ Een reductie in het deel van de totale CO₂-voetafdruk van een bedrijf dat op basis van het belegde vermogen aan SPW is toe te wijzen.

⁷ Een reductie in CO₂-voetafdruk per miljoen euro belegd vermogen.

Verder zullen wij ons, in ons engagement, focussen op specifieke sectoren die een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Denk hierbij aan de sectoren vastgoed, nutsbedrijven en de autoproducenten.

Stemmen: Elk jaar stemmen wij op aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van de bedrijven waarin wij beleggen. Stemmingen hebben bijvoorbeeld betrekking op de aanstelling van bestuursleden, het beloningsbeleid of de jaarrekening en controle daarvan. In 2022 scherpten wij ons stembeleid en de eisen voor klimaat-intensieve bedrijven verder aan. Wij scherpen hierbij ook de regels, die wij in ons stemgedrag toepassen, aan. Een voorbeeld van een regel is dat wij tegen de beloning en/ of voorzitter te stemmen als door het bedrijf niet aan klimaatcriteria wordt voldaan.

Real estate

Doelstelling: In 2030 is minimaal 75% van de portefeuille in lijn met de CRREM-reductiepaden. Bij investeringen die nog niet voldoen is een plan opgesteld.

CO₂-voetafdruk meten en reductiedoelstelling: Momenteel rapporteren wij al de CO₂-voetafdruk van onze gehele vastgoedportefeuille. Wij rapporteren de voetafdruk door gebruik te maken van de gegevens van de Global Real Estate Sustainability Benchmark (**GRESB**). Wij lichten onze aanpak voor vastgoed verder toe in bijlage 2 van ons Verslag verantwoord beleggen 2021.

Om vast te stellen of een gebouw voldoet aan de 1.5 graden doelstellingen gebruiken wij de Carbon Risk Real Estate Monitor (CRREM). CRREM heeft 'transitiepaden' opgesteld die voor vastgoed laten zien hoeveel CO₂ per vierkante meter tot 2050 mag worden uitgestoten om binnen de doelstelling te blijven. CRREM heeft recent de handen ineengeslagen met het Science-Based Targets Initiative (SBTi). Voor nog niet alle gebouwen zijn de CO₂-uitstoot of reductiepaden bekend, wij willen daarom inzetten op een vastgoedportefeuille waarvan 75% in 2030 in lijn is met de CRREM-reductiepaden. Daarnaast willen wij dat er voor investeringen die hier in 2030 nog niet aan voldoen een concreet en tijdsgebonden plan bestaat om binnen redelijke termijn in lijn met CCREM te geraken.

ESG Integratie: Wij zullen alleen in nieuwe vastgoed-investeringen beleggen als deze overeenkomen met de transitiepaden van CCREM. Wij stellen als voorwaarde dat nieuwe investeringen rapporteren over de energieprestaties en dat deze overeenkomen met -de reductiepaden. Door onzuinige gebouwen om te bouwen naar energiezuinige of CO₂-neutrale gebouwen dragen we bij aan reële emissiereducties. Dat is ook waarom we ons doel nog niet op 100% hebben gezet maar op minimaal 75%. We willen op termijn naar een portefeuille die 100% in lijn is met 1.5 graden. Maar als we nu al een doel van 100% vaststellen dan maken we onze ombouwstrategie onmogelijk.

Engagement: Om de doelstelling te behalen gaan wij verder gaan met onze gesprekken met de vastgoedmanagers over monitoring en rapportage van. Wij zullen daarnaast ons engagement prioriteren op basis van CRREM-data.

Hypotheke

Doelstelling: Eind 2022 rapporteren we op basis van energielabels. In 2023 doen we nader onderzoek naar een klimaatdoel voor hypotheke.

CO₂-voetafdruk meten en reductiedoelstelling: Binnen de hypotheekportefeuille hebben we inzicht in de samenstelling van de energielabels van de woningen. Om op basis hiervan een CO₂-voetafdruk te kunnen berekenen hebben we meer informatie nodig, zoals bijvoorbeeld het vloeroppervlak van woningen of het daadwerkelijke stroomverbruik van huishoudens. Hoewel deze informatie soms wel beschikbaar is bij de hypotheekverstrekker mogen zij deze informatie vanuit privacyoverwegingen vaak niet met ons delen. Daarom doen we nader onderzoek naar hoe we reductiedoelstelling kunnen opstellen en we hanteren voorlopig de rapportage op basis van energielabels.

Zie hieronder een overzicht van de energielabels van de hypotheek in onze portefeuille. We beoordelen in 2023 de mogelijkheden om de rapportage over de voetafdruk van de hypotheek portefeuille te verbeteren.

Energielabel	Samenstelling portefeuille op basis van energielabels per 06-2022
A	51,6%
B	8,6%
C	16,8%
D	6,1%
E	4,6%
F	4,0%
G	3,7%
Label onbekend	4,9%

Afbeelding 2: overzicht van energielabels in portefeuille

Staatsobligaties & Emerging market debt

Doelstelling: In 2023 doen we onderzoek naar een geschikte manier om overheden te stimuleren om CO₂-uitstoot te beperken. We willen overheden stimuleren om beleid in te voeren dat in lijn is met een 1.5 graad scenario en met internationale richtlijnen.

CO₂-voetafdruk meten: Sinds 2021 publiceren wij de CO₂-voetafdruk van staatsobligaties. Voor het berekenen van deze voetafdruk gebruiken wij **de methodiek** van de Nederlandse instellingen die bij Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) zijn aangesloten. Hierbij wordt gekeken naar de emissies die toe te wijzen zijn aan het handelen van de overheid en de waarde van SPW's beleggingen ten opzichte van de totale overheidsschuld. Wij baseren ons hierbij op de huidige PCAF methodologie. In 2022 komt een wereldwijde PCAF-standaard voor staatsobligaties uit. Zodra dit gebeurt zullen wij onze aanpak voor het berekenen van de CO₂-voetafdruk van staatsobligaties herzien.

ESG Integratie: Momenteel nemen we klimaatrisico-indicatoren van een land, al mee in onze beleggingsbeslissingen voor staatsobligaties. CO₂-emissies zijn hier een element binnen een breder scala aan transitierisico's waarop wij landen op beoordelen. Zo beoordelen wij bijvoorbeeld de klimaatadaptatiecapaciteit van een land door te kijken of het in staat is om over te stappen van fossiele op hernieuwbare energie. We beoordelen in 2023 de voortgang van

(inter)nationale standaarden voor staatsobligaties en besluiten dan over een klimaatdoel voor 2030.

Engagement: De instrumenten waarmee wij als aandeelhouder invloed uitoefenen op bedrijven zijn voor overheden helaas niet beschikbaar. Wel spreken wij ons samen met andere beleggers uit voor ambitieus klimaatbeleid. Vooralsnog sluiten we staatsobligaties van landen zonder ambitieus klimaat niet uit. Helaas is er volgens de Climate Action Tracker nog geen enkel land in de wereld met een klimaat beleid dat in lijn is met 1.5 graad. In 2023 doen wij nader onderzoek naar een manier om overheden aan te sporen tot beleid dat in lijn is met een 1.5 graad scenario. Wij hebben als doel uiterlijk in 2024 een aanpak te publiceren.

Private Equity

Doelstelling: In 2023 formuleren we een klimaatdoel voor 2030

De beschikbaarheid van informatie over de duurzaamheidsprestaties is voor private equity beleggingen nog veel minder goed dan voor beursgenoteerde ondernemingen. Dit komt onder andere omdat voor deze beleggingen minder rapportagevereisten gelden. Ook vinden private equity beleggingen veelal plaats via externe managers. Dat betekent dat we niet direct in het bedrijf beleggen, maar in een beleggingsfonds van een gespecialiseerde manager van een portefeuille. Onze uitvoerder APG AM zet zich via het ESG Data Convergence Project actief in om dit de beschikbaarheid van duurzaamheidsdata voor private equity verbeteren.

CO₂-voetafdruk reductiedoelstelling: Betere informatie over de CO₂-emissies en klimaatprestaties van beleggingen is een cruciale eerste stap van ons klimaat actieplan voor deze beleggingscategorie. Momenteel bepalen wij de CO₂-voetafdruk van onze private equity beleggingen door een ruwe schatting te maken gebaseerd op sectorgemiddelden. De beschikbaarheid van data zal vanaf 2023 toenemen omdat een substantieel van onze managers deelneemt aan het **ESG Data Convergence Project**. Dit betekent dat deze managers vanaf 2023 de CO₂-voetafdruk van de portefeuille rapporteren. Anderzijds verwachten wij eind 2022 de eerste internationale standaard van de **(IIGCC)**. Onze uitvoerder draagt hieraan actief bij. In 2023 zullen we op basis hiervan een klimaatdoel en een nulmeting vaststellen.

Engagement: Wij zijn in gesprek met private-equitymanagers over klimaat gerelateerde thema's zoals reductiedoelstellingen, het opnemen van Science Based Targets en over rapportage.

Hedgefonds

Voor hedgefonds hebben wij nog geen klimaatactieplan opgesteld.

Hedgefonds-beleggingen hebben andere karakteristieken dan private equity beleggingen. Hedgefondsen beogen een rendement te leveren dat onafhankelijk is van de richting van de financiële markten. Om dit te bewerkstelligen, kunnen hedgefondsen in een groot aantal instrumenten beleggen. De beleggingen in deze beleggingscategorie kennen ook veelal een hoge omloopsnelheid. Dit betekent dat posities snel kunnen worden ingenomen en verkocht. Hierdoor is het voor deze beleggingen zeer uitdagend om een CO₂-voetafdruk te meten, laat staan een reductiedoelstellingen vast te stellen. Bovendien bestaat er nog geen internationaal geaccepteerde meetmethodiek. Nader onderzoek is nodig, en om die reden stellen we voor deze categorie nog geen klimaatactieplan op.

4. Verantwoording

SPW wil deelnemers en andere belanghebbenden op een transparante manier informeren over de manier waarop we klimaatverandering tegen gaan. Hierom publiceren we ons **Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid** waarin wij uitgebreid aandacht geven aan de voortgang op de doelstellingen uit het klimaatactieplan. We maken hierbij inzichtelijk op welke onderdelen we stappen hebben gemaakt en wat er nog moet gebeuren om de doelstellingen tijdig te behalen. Ook plaatsen we regelmatig berichten over de voortgang op ons klimaatbeleid op onze **website** en in onze nieuwsbrief.

Het klimaatactieplan is vastgesteld door het bestuur van SPW. Het bestuur ziet toe op de voortgang van de actieplannen en doelen. Met onze vermogensbeheerder APG zijn jaarlijkse reductiepercentages afgesproken voor de CO₂-doelen voor aandelen en bedrijfsobligaties. We monitoren op kwartaalbasis de voortgang.